

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

1. Về kiến thức

HS cần :

– Hiểu được những đặc điểm cơ bản của đô thị hoá ở đới ôn hoà (phát triển về số lượng, về chiều rộng, chiều cao và chiều sâu ; liên kết với nhau thành chùm đô thị hoặc siêu đô thị ; phát triển đô thị có quy hoạch).

– Nắm được những vấn đề nảy sinh trong quá trình đô thị hoá ở các nước phát triển (nạn thất nghiệp, thiếu chỗ ở và công trình công cộng, ô nhiễm, ùn tắc giao thông,...) và cách giải quyết.

2. Về kĩ năng

HS nhận biết đô thị cổ và đô thị mới qua ảnh.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

1. Sau bài đô thị hoá ở các nước đới nóng (các nước đang phát triển), đến bài này HS hiểu biết thêm về đô thị hoá ở mức độ cao của các nước đới ôn hoà (các nước phát triển).

Ngoài việc cung cấp cho HS những đặc điểm cơ bản của một vùng đô thị hoá cao, GV cần cho HS thấy được những mặt chưa tốt của quá trình đô thị hoá cần tránh cho đất nước sau này.

2. Trọng tâm bài học : Mục 1. Bài tập trọng điểm : Bài tập 2.

III – CÁC PHƯƠNG TIỆN DẠY HỌC CẦN THIẾT

– Ảnh một vài đô thị lớn của các nước phát triển (sưu tầm từ các tạp chí, các tờ lịch).

– Bản đồ Dân cư thế giới hoặc phóng to lược đồ 3.3.

– Ảnh về người thất nghiệp, về các khu dân nghèo ở các nước phát triển (sưu tầm trên sách báo).

IV – GỢI Ý TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC BÀI MỚI

1. Lời giới thiệu

Trình bày một trong những đặc điểm về dân số của đới ôn hoà là phần lớn sống trong các đô thị và nêu lên sự khác biệt giữa đô thị hoá ở đới ôn hoà với đới nóng.

2. Gợi ý dạy mục 1

Yêu cầu HS tìm ra các đặc điểm cơ bản của một vùng đô thị hoá cao (của đới ôn hoà) :

– Có tỉ lệ dân đô thị cao và có các thành phố chiếm tỉ lệ lớn dân đô thị của một nước.

– Có các đô thị mở rộng kết nối với nhau liên tục thành từng chùm đô thị, chuỗi đô thị hay siêu đô thị nhờ một hệ thống các loại đường giao thông hết sức phát triển.

– Có những đô thị phát triển theo quy hoạch, không chỉ mở rộng ra chung quanh mà còn vươn lên cả chiều cao lẫn chiều sâu.

– Là vùng mà lối sống đô thị phổ biến cả ở các vùng nông thôn ven đô.

Về phương pháp, GV có thể dùng tranh ảnh, hoặc qua mô tả để phác hoạ cho HS hình ảnh của một đô thị hoá cao qua từng đặc điểm. Ví dụ : để HS có thể hình dung thế nào là phát triển theo chiều cao, GV có thể sử dụng hình 16.2 của Niu I-óc hoặc mô tả các giao lộ nhiều tầng, hoặc mô tả đường xe điện ngầm, kho tàng, nhà xe dưới mặt đất,...

3. Gợi ý dạy mục 2

Để HS dễ tiếp thu, GV nên xếp các vấn đề của đô thị hoá ở đới ôn hoà thành 3 nhóm :

- Nhóm vấn đề môi trường : ô nhiễm không khí, nạn kẹt xe,...
- Nhóm vấn đề xã hội : dân nghèo đô thị, nạn thất nghiệp, người vô gia cư,...
- Nhóm vấn đề đô thị : thiếu nhà ở, thiếu các công trình công cộng,...

Từ đó, GV cho HS tìm ra các vấn đề phải giải quyết ở các đô thị đới ôn hoà bằng những câu hỏi như :

– Việc tập trung dân quá đông vào các đô thị, các siêu đô thị sẽ làm nảy sinh những vấn đề gì đối với môi trường (không khí, nước,...) ?

– Có quá nhiều phương tiện giao thông trong các đô thị sẽ có ảnh hưởng gì đến môi trường ?

– Dân đô thị tăng nhanh thì việc giải quyết nhà ở, việc làm,... sẽ như thế nào ?

GV cần dùng những câu hỏi liên hệ với thực tế địa phương... để giúp HS tìm ra vấn đề.

GV cũng có thể dùng các ảnh trong bài (hình 16.2, 16.3, 16.4) để minh hoạ.

GV yêu cầu HS quan sát các ảnh 16.5 và 16.6 để tìm thấy tình trạng khói bụi tạo lớp sương mù trên các đô thị ôn đới và nạn kẹt xe triền miên.

Cuối cùng, GV lưu ý : Những vấn đề đặt ra cho đô thị hoá ở đới ôn hoà cũng là những vấn đề mà nước ta cần quan tâm khi lập quy hoạch xây dựng hay phát triển một đô thị.

Về các giải pháp, GV yêu cầu HS nêu ra được rõ rệt 3 giải pháp cơ bản của "đô thị hoá phi tập trung" : thành phố vệ tinh, chuyển dịch công nghiệp và dịch vụ đến các vùng mới và đô thị hoá nông thôn.

V – GỢI Ý TRẢ LỜI CÂU HỎI VÀ BÀI TẬP CUỐI BÀI

Câu 1 yêu cầu HS nêu lên được những nét đặc trưng để có thể nhận biết một vùng đô thị hoá cao của đới ôn hoà là : đô thị phát triển cả về chiều rộng, chiều cao và chiều sâu, các đô thị kết nối với nhau thành chùm đô thị hay thành siêu đô thị,...

Câu 2 là câu hỏi mở. Ngoài những vấn đề nan giải của đô thị đới ôn hoà được nêu trong bài, HS có thể nêu thêm những vấn đề của đô thị mà các em được đọc hay xem trên truyền hình.

Với các giải pháp, HS phải nêu được 3 biện pháp cơ bản của đô thị hoá phi tập trung.